

D.23. Gender a média

kód/y kurzu: GEN 125, GEN 525

Vyučující: PhDr. Monika Metyková, PhD

Kontakt: metykova@fss.muni.cz

Předpoklad úspěšného zakončení:

- aktivní účast na seminářích
- závěrečný esej
- test

Anotace:

Kurz si klade za cíl představit základní přístupy k mediální konstrukci genderu. Kurz je rozdělen na tři hlavní bloky, konstrukcí genderu se zabývá ve vztahu k mediálním obsahům, publiku a novým médiím. Každý blok se zabývá teoretickou reflexí dané problematiky a představuje také empirická data.

Středa 15.4. 2009 2 h přednáška, 2 h seminář (8:00 – 11:30) AVC

Úvod.

Média a společnost, funkcionalistické přístupy – liberální, radikální a alternativní perspektivy.

Povinná literatura:

- Kapitola 3 in McQuail, D.: *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha, Portál, 2002.

Doporučená literatura:

- A propaganda model. In: Herman, E. a Chomsky, N.: *Manufacturing consent*. Pantheon, 1988.
- Defining media events. In: Dayan, D. a Katz, E.: *Media events*. Harvard, Harvard University Press, 1992.
- Lewis, J.: The role of the media in boosting military spending. *Media, war and conflict*, č. 1, 2008.

Média a konstrukce identity

Povinná literatura:

- Kapitola 5 (str. 94-108) in Gauntlett, D.: *Media, gender and identity: An introduction*. Londýn, Routledge, 2002.

Doporučená literatura:

- Arthurs, J.: Sex and the City and consumer culture: Remediating post-feminist drama. In Brunson, C. a Spigel, L. (eds.) *Feminist television criticism: A reader*. Maidenhead, Open University, 2008.
- Gilroy, P.: British cultural studies and the pitfalls of identity. In Curran, J., Morley, D. a Walkerdine, V. (eds.): *Cultural studies and communications*. Londýn, Arnold, 1996.

Čtvrtek 16.4. 2009 2 h přednáška 2 h seminář (14:00 – 17:30) U23

Feministické kritiky médií – přehled

Povinná literatura:

- van Zoonen, L.: Feminist perspectives on the media. In Curran, J. a Gurevitch, M.: *Mass media and society*. Londýn, Arnold 1996.

Doporučená literatura:

- Binková, P.: Feministická perspektiva v mediálních studiích. *Revue pro média* č. 9, 2004.
- Kellner, D.: Cultural studies, multiculturalism and media culture. In Dines, G. a Humez, J.M. *Gender, race and class in media*. Londýn: Sage 1995.
- Gallagher, M. Who makes the news. Global Media Monitoring Project 2005. WACC, 2005, www.whomakesthenews.org.

Mediální obsahy: Úvod do problematiky.

Povinná literatura:

- Kapitoly 9 a 10 In McQuail, D.: *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha, Portál, 2002.

Doporučená literatura:

- Fiske, J. a Hartley, J.: *Reading television*. Londýn, Routledge, 1978.
- Vidmar-Horvat, K. The globalization of gender: Ally McBeal in post-socialist Slovenia. In Brunson, C. a Spigel, L. (eds.) *Feminist television criticism: A reader*. Maidenhead, Open University, 2008.

Pátek 17.4. 2009 1 h přednáška 1 h seminář (8:00 – 9:30) U43

Konstrukce genderu v mediálních textech I

Povinná literatura:

- Indruchová, L.: Žena na ulici : (Stereo)typizace ženy v současné velkoplošné reklamě v České republice. *Sociologický časopis*. 31 (1), 1995.

Doporučená literatura:

- Binková, P.: Vlasta – všechny stránky ženy. In: *Média a realita*. Brno, Masarykova univerzita, 2000.
- Katz, J.: Advertising and the construction of violent white masculinity. In Dines, G. a Humez, J.M. *Gender, race and class in media*. Londýn: Sage, 1995.

Pondělí 20.4. 2009 1 h přednáška, 1 h seminář (18:00 – 19:30) U32

Konstrukce genderu v mediálních textech II

Povinná literatura:

- Lowery, M. M.: The traditional romance formula. In Dines, G. a Humez, J.M. *Gender, race and class in media*. Londýn: Sage, 1995.

Doporučená literatura:

- Mulvey, L.: Visual pleasure and narrative cinema. *Screen*. 16(3), 1975.

Úterý 21.4. 2009 1 h přednáška, 1 h seminář (8:00 – 9:30) U43

Konstrukce genderu v mediálních textech III

Povinná literatura:

- Goldsmiths Media Group: Media organisations in society: Central issues. In: Curran, J. (ed.): *Media organisations in society*. Londýn, Arnold, 2000, s. 25-38.

Doporučená literatura:

- Pollak, R.W. What's in a Pseudonym? In Dines, G. a Humez, J.M. *Gender, race and class in media*. Londýn: Sage, 1995.
- Falk, E. a Grizard, E. The "glass ceiling" persists: Women leaders in communication companies. *Journal of media business studies*, 2(1), 2005.
- Lavie, A. a Lehman-Wilzig, S. Whose news?: Does gender determine the editorial product? *European journal of communication*, 18(1), 2003.

Středa 22.4. 2009 2 h přednáška 2 h seminář (16:00 – 19:30) U33

Publikum: Úvod do problematiky

Povinná literatura:

- Metyková, M.: Premeny akademického výskumu mediálneho publika. In *Revue pro média* č. 10, 2004.

Doporučená literatura:

- Morley, D.: Changing paradigms in audience studies. In: Seiter, E., Borchers, H., Kreutynier, G. a Warth, E.M. (eds.): *Remote control*. Londýn, Routledge, 1989.

Gender a konzumace mediálních produktů I

Povinná literatura:

- Geraghty, C.: Feminism and media consumption. In: Curran, J., Morley, D. a Walkerdine, V. (eds.) *Cultural studies and communications*. Londýn, Arnold, 1996.

Doporučená literatura:

- Boyle, K.: Feminism without men: Feminist media studies in a post-feminist age. In: Brunson, C. a Spigel, L. (eds.) *Feminist television criticism: A reader*. Maidenhead, Open University, 2008.
- Numerato, D.: Jak aktivní je aktivní publikum? In *Revue pro média* č. 10, 2004.

Čtvrtek 23.4. 2009 1 h přednáška, 1 h seminář (18:00 – 19:30) U43

Gender a konzumace mediálních produktů II

Povinná literatura:

- Radway, J.: Women read the romance. In Dines, G. a Humez, J.M. *Gender, race and class in media*. Londýn: Sage, 1995.

Doporučená literatura:

- Seiter, E., Borchers, H., Kreutynier, G. a Warth, E.M. (eds.): *Remote control*. Londýn, Routledge, 1989.

Pátek 24.4. 2009 1h přednáška, 1h seminář (8:00 – 9:30) U43

Gender a nová média – přehled.

Povinná literatura:

- Press, A. L.: Současný vývoj feministické teorie komunikace: Odlišnost, veřejná sféra, tělo a technologie. *Revue pro média* 9, červen 2004, překlad Kateřina Škařupová.

Doporučená literatura:

- Featherstone, M. a Burrows, R.: Cultures of technological embodiment: An Introduction. In: Featherstone, M. a Burrows, R. (eds.): *Cyberspace/cyberbodies / cyberpunk: Cultures of technological embodiment*. Londýn, Sage, 1996.
- Haraway, D.: Manifest kyborgů: Věda, technologie a socialistický feminismus ke konci dvacátého století. *Sociální studia* 7, Brno, FSS MU, 2002, překlad Jolana Navrátilová.

Závěrečné shrnutí

Literatura kurzu:

- Alasuutari, P. (ed.): *Rethinking the media audience: The new agenda*. Londýn, Sage, 1999.
- Ang, I.: *Living room wars: Rethinking media audiences for a postmodern world*. New York, Routledge, 1996.

- Binková, P.: Vlasta – všechny stránky ženy. In: *Média a realita*. Brno, Masarykova univerzita, 2000.
- Brunson, C. a Spigel, L. (eds.) *Feminist television criticism: A reader*. Maidenhead, Open University, 2008.
- Curran, J., Morley, D. a Walkerdine, V. (eds.): *Cultural studies and communications*. Londýn, Arnold, 1996.
- Curran, J. a Gurevitch, M.: *Mass media and society*. Londýn, Arnold 1996.
- Curran, J. (ed.): *Media organisations in society*. Londýn, Arnold, 2000.
- Dayan, D. a Katz, E.: *Media events*. Harvard, Harvard University Press, 1992.
- Dines, G. a Humez, J.M. (1995). *Gender, race and class in media*. Londýn: Sage.
- Featherstone, M. a Burrows, R. (eds.): *Cyberspace/cyberbodies/cyberpunk: Cultures of technological embodiment*. Londýn, Sage, 1996.
- Fiske, J. a Hartley, J.: *Reading television*. Londýn, Routledge, 1978.
- Gauntlett, D.: *Media, gender and identity: An introduction*. Londýn, Routledge, 2002.
- Geraghty, C.: *Women and soap opera*. Cambridge, Polity Press, 1991.
- Hall, S. a du Gay, P. (eds.): *Questions of cultural identity*. Londýn, Sage, 1997.
- Haraway, D.: Manifest kyborgů: Věda, technologie a socialistický feminismus ke konci dvacátého století. *Sociální studia*. 7, Brno, FSS MU, 2002.
- Herman, E. a Chomsky, N.: *Manufacturing consent*. Pantheon, 1988.
- Indruchová, L.: Žena na ulici : (Stereo)typizace ženy v současné velkoplošné reklamě v České republice. *Sociologický časopis*. 31 (1), 1995.
- McQuail, D.: *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha, Portál, 2002.
- Modleski, T.: *Loving with a vengeance: Mass-produced fantasies for women*. Londýn, Methuen, 1982.
- Morley, D.: *Family television: Cultural power and domestic leisure*. Londýn, Routledge, 1988 (původní vydání z roku 1986).
- Mulvey, L.: Visual pleasure and narrative cinema. *Screen*. 16(3), 1975.
- Navrátilová, J.: Donna Haraway a útok na jednotu bez různosti. *Sociální studia*. 7, Brno, FSS MU, 2002.
- Oates-Indruchová, L. (ed.) *Dívčí válka s ideologií : klasické texty angloamerického feministického myšlení*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998.
- Osvaldová, B. *Česká média a feminismus*. Praha: Libri, 2004.
- Pachmanová, M. (ed.) *Neviditelná žena: antologie současného amerického myšlení o feminizmu, dějinách a vizualitě*. Praha: One Woman Press, 2002.
- Radway, J.: *Reading the romance : Women, patriarchy, and popular literature*. Londýn, Verso, 1994.
- *Revue pro média* č. 9, 2004.
- *Revue pro média* č. 10, 2004.
- Seiter, E., Borchers, H., Kreutynier, G. a Warth, E.M. (eds.): *Remote control*. Londýn, Routledge, 1989.